

Cégalapítás és egyéni vállalkozás Németországban

Sok vállalat szeretne terjeszkedni, és új székhelyet választani. Ezzel felvetődik a kérdés, hogy melyik jogi forma a legmegfelelőbb a vállalkozás számára. Minden vállalkozási formának van előnye és hátránya is, ezért azt a megoldást kell megtalálni, amelyik a vállalkozás saját céljainak és érdekeinek a leginkább megfelel.

Az Európai Unió széleskörű bővítése fokozta az egyes nemzeti társasági jogi formák versenyét, és a külföldi vállalkozások telephelyeinek piaci jelenlétét a német gazdaságban egyre inkább elfogadják. Ez azért is jelentős, mert egy magyar cég telephelyének alapítási és működtetési költségei sokkal kedvezőbbek Németországban, mint egy jogilag önálló - pl. német kft-ként működő - leányvállalat alapítási és működtetési költségei.

I. Vállalati formák

1. Önálló fióktelep - selbstständige Niederlassung (=Zweigniederlassung)

Önálló fióktelepet Németországban kizárólag kereskedelmi vállalat és kereskedő létesíthet, nem a német cégjegyzékbe bejegyezett valamint nem kereskedelmi cég csak telephely létrehozására jogosult.

Az önálló fióktelep nem rendelkezik jogi személyiséggel és jogilag a magyarországi székhelyű vállalat része. A fióktelep belső függősége ellenére önállóan részt vesz az üzleti életben, tehát az anyavállalatra jellemző ügyleteket önállóan végrehajthat és önálló cselekvési hatáskörrel rendelkező vezetője van. Rendelkezik saját bankszámlával és külön könyvelést vezet. Az önálló fióktelep nem viselhet saját cégnevet, hanem köteles a „fővállalat” nevét ill. toldatos cégnevet viselni. (pl. „Fővállalat” neve + Zweigniederlassung Berlin). A német jog szerint a fióktelep saját vagyonával rendelkezhet, viszont nem vonatkozik rá a minimális törzstőke-előírás. A fióktelepet be kell jelenteni a német cégjegyzékbe (Handelsregister). Ezen kívül a vállalkozási tevékenység gyakorlását be kell jelenteni az illetékes hivataloknál (különösképpen a helyi hatóságoknál, pl.: a német Gewerbeamt-nál, Ordnungsamt-nál).

2. Nem önálló fióktelep - unselbstständige Niederlassung (=Betriebsstätte)

A legegyszerűbb megoldás, ha a magyar vállalat Németországban egy a magyar cégtől teljesen függő, jogi személyiség nélküli „nem önálló fióktelepet” (unselbstständige Niederlassung) hoz létre. A számlaadás és minden üzleti tevékenység a (magyar) „fővállalat” nevében történik. A nem önálló fióktelep vezetőjét nem lehet lényeges hatáskörrel felruházni. A vállalkozási formának nincs külön könyvelése és bankszámlája. Egy ilyen nem önálló fióktelep nem szerepelhet a cégjegyzékben, viszont az illetékes hivataloknál (különösképpen a német Gewerbeamt-nál, Ordnungsamt-nál) be kell jelenteni.

3. Kereskedelmi képviselő - Repräsentanz

A németországban történő nem önálló fióktelep alapításával kapcsolatban a „Repräsentanz” (kereskedelmi képviselő) egy gyakran használt kifejezés. Ezt a kifejezést a német kereskedelmi és ipari jog nem ismeri ill. a „Repräsentanz” németországban nem létezik mint társasági forma. Amit németül „Repräsentanz”-nak fordítunk és nevezünk az jogi szempontból vagy egy nem önálló fióktelep (unselbstständige Niederlassung) vagy egy a magyar vállalattól teljesen független és kívülálló megbízott/ vállalkozó irodája.

4. Leányvállalat - Tochtergesellschaft

A leányvállalat egy, az anyavállalattól szervezetileg elkülönült vállalkozás, amely jogi önállósággal rendelkezik. Egy magyar cég anyavállalatként Németországban leányvállalatot alapíthat. A külföldiek által Németországban alapított leányvállalatra az adott társasági formára és az alapítására vonatkozó német törvények érvényesek. A leányvállalatot be kell jelenteni a német cégjegyzékbe (Handelsregister) valamint az illetékes hivataloknál (különösképpen a német Gewerbeamt-nál, Ordnungsamt-nál).

5. Német vállalkozási formák

A németországi vállalkozási formák sokban hasonlítanak a Magyarországon létezőkhöz. Meghaladná jelen tájékoztató kereteit, ha minden apró különbségre rá akarnánk mutatni, ezért itt most csak a legfontosabbakat vesszük végig:

5.1. Személyegyesítő társaság - Personengesellschaften

5.1.1. Polgári jogi társaság - GbR (=Gesellschaft bürgerlichen Rechts)

A GbR alapjaiban véve az egyéni vállalkozáshoz hasonló forma. A GbR alapításához nincs szükség írásos társasági szerződésre vagy bármiféle bejelentésre, mint ahogy a hatósági engedély sem szükséges. Az esetleges jövőbeni nézeteltérések elkerülése érdekében mégis ajánlatos a társulás leglényegesebb pontjait írásban rögzíteni. Maga a GbR-nek nem kell társasági adót (Körperschaftsteuer) vagy jövedelemadót (Einkommenssteuer) fizetnie, sem társadalombiztosítási járulékokat a tagjai után. Általában egyszeres könyvelést vezethet. A GbR igazi hátránya a szolidáris felelősség: a GbR tagjai teljes vagyonukkal felelnek a cég kötelezettségeiért és az üzleti tevékenységért.

A GbR-ről további információt a „Gesellschaft bürgerlichen Rechts” elnevezésű információs lapunkban talál.

5.1.2. Közkereseti társaság - OHG (=Offene Handelsgesellschaft)

A közkereseti társaság kétféle módon jöhet létre: vagy egy már meglévő, kereskedelmi célú GbR alakul át OHG-vá és bejegyezteti magát a cégjegyzékbe vagy pedig a tagok már az alapítás során a közkereseti társaság mellett döntenek. Az OHG tagjai korlátlan felelősséggel bírnak, ezért alapításához nem szükséges minimális tőke. A tagok közötti jogviszony a társasági szerződésben kerül rögzítésre. A társaság egy zárt egységként lép fel, jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat, ingatlanban tulajdonjogot szerezhet. Az OHG kettős könyvvitel vezetésére és mérlegkészítésre kötelezett.

5.1.3. Betéti társaság - KG (=Kommanditgesellschaft)

A KG jogi szempontból az OHG-ra épül. Jelentős különbség az OHG-hoz képest az, hogy a társasági tagok közül legalább egy - a beltág (Komplementär)- teljes vagyonával, korlátlan felelősséggel tartozik. A másik (vagy többi) társasági tag (Kommanditist) csak a bevitt vagyon mértékéig vállal felelősséget. Az ügyvezetésre csak a saját vagyonával felelős beltág (Komplementär) jogosult. A betéti társaságra vonatkozóan a magyar jogi szabályozáshoz képest nincsenek említésre méltó különbségek.

5.2. Tőketársaságok - Kapitalgesellschaften

5.2.1. Korlátolt felelősségű társaság - GmbH (=Gesellschaft mit beschränkter Haftung) és vállalkozói társaság - UG (=Unternehmergesellschaft)

Mivel Kft. és GmbH között meglehetősen sok a hasonlóság, csak a magyar joghoz képest meglévő különbségekre térünk ki. Az új GmbH-törvény különbséget tesz a klasszikus, legalább 25.000 Euro törzstőkével bejegyzett GmbH és egy akár 1 Euro törzstőkével bejegyzett UG között. Az UG teljes nyereségét azonban nem fizetheti ki osztalékként, annak egynegyedét tartalékképzésre kell fordítania, melyet kizárólag a veszteségek kiegyenlítésére, ill. törzstőke-emelésre használhat fel. Az UG nem válik automatikusan GmbH-vá, ha a törzstőkének összege eléri a 25.000 Euro-t. Ez csak akkor történik meg, ha a társasági tagok elhatározzák a tőke-emelést. Továbbá az UG köteles az „Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt)” vagy „UG (haftungsbeschränkt)” megnevezés viselésére.

A GmbH és az UG alapítása komplikáltabb, mint az e pontban ismertetett társasági formák létrehozása. A társasági szerződés elkészítése jegyzői hitelesítést igényel, és társaságot be kell jelenteni a német cégjegyzékbe.

A GmbH és az UG további hátránya, hogy a személyjogi társaságoktól eltérően nem csak iparűzési adó (Gewerbsteuer), de társasági adó (Körperschaftssteuer), a kifizetett nyereség után pedig az osztalékadót (Abgeltungssteuer) fizetésére is kötelezettek.

A GmbH- ról és az UG-ról további információt a „GmbH und UG” elnevezésű információs lapunkban talál.

5.2.2. Részvénytársaság - AG (=Aktiengesellschaft)

Az AG saját jogi személyiséggel rendelkező társaság, kötelezettségeiért csak maga a társaság felel vagyonával. Az AG alaptőkéje részvényekből tevődik össze. Az AG alapítása

igen költséges, 50.000 Euró alaptőke és cégjegyzékbe történő bejegyzés szükséges hozzá. A törvény szigorúan szabályozza az AG felépítését ezért a társaság szerkezetét nem lehet egyénileg kialakítani.

5.3. Egyéni vállalkozó - Einzelunternehmer

Egyéni vállalkozónak számít minden olyan személy, aki egyedül fog gazdasági tevékenységbe anélkül, hogy egy egyszemélyes társaságot (pl. egyszemélyes GmbH-t) alapítana. Az egyéni vállalkozó egyszemélyben tulajdonosa és vezetője is a vállalatnak. Ő az egyetlen, aki pénzt fektet a vállalatba és ennek megfelelően csak őt illeti meg a nyereség is. A egyéni vállalkozó személyesen, teljes vagyonával felel a kötelezettségeiért, valamint könyvelési és mérlegkészítési kötelezettsége van. Amennyiben az egyéni vállalkozó nem minősül kisvállalkozásnak, akkor köteles a kereskedelmi jegyzékbe bejegyeztetni magát. Egy kisvállalkozó viszont nem köteles, de jogosult a bejegyzésre. A kereskedelmi jegyzékbe bejegyzett egyéni vállalkozó vállalata toldatos nevet visel (vállalat neve + „eingetragener Kaufmann” ill. „e. K.”)

II. További feltételek

1. Díjak és költségek

A jegyzői díjak, valamint a bírósági bejegyzés költségei többféle kritériumtól függenek, pl. a cég jogi formájától és a társak számától. Ezen kívül számolni kell még az ügyvédi vagy jegyzői költséggel, amennyiben a társasági szerződést ügyvéd vagy jegyző készíti. Németországban minden vállalkozó / vállalat, kivéve a szakipari vállalkozókat / vállalatokat, kötelezően tagja a helyi Ipari- és Kereskedelmi Kamarának. A szakipari vállalkozó / vállalat peddig kötelezően tagja a helyi Szakipari Kamarának (Handwerkskammer). A tagdíj mértéke a vállalat gazdasági erejétől függ. Az iparüzési tevékenység bejelentése (Gewerbeanmeldung) is díjköteles.

2. Adózás

A német adójog nem tesz különbséget magyar anyacég németországi telephelye vagy a német jogállás szerint önálló belföldi vállalat között. Mindkét esetben német belföldi adóalanyról van szó és ennek folytán mindkét vállalati forma adóköteles. Az adóteher a személyegyesítő vállalkozásoknál általában kisebb.

3. Tartózkodási engedély - Aufenthaltsgenehmigung

Magyar állampolgároknak nincs szükségük tartózkodási engedélyre a Német Szövetségi Köztársaság területén történő tartózkodáshoz.

4. A vállalkozás szabadsága - Grundsatz der Gewerbefreiheit

Németországban alapvetően érvényesül a vállalkozás szabadsága. Ebből fakadóan a legtöbb önálló vállalkozási tevékenység gyakorlásához nincs szükség külön engedélyre, elegendő a tevékenység gyakorlásának bejelentése a székhely szerint illetékes iparüzési hivatalnál (Gewerbeamt). Kivételt képeznek azon üzleti tevékenységek, amelyek a fogyasztóvédelmet, a közjót, ill. a közrendet érintik, mint például a vendéglátói tevékenység vagy a pénzügyi szolgáltatások.

5. Szakipari tevékenység - Ausübung eines Handwerks

Szakipari tevékenység felvétele előtt ajánlatos megérdeklődni, létezik-e Németországban a tevékenységnek szakmai kamarai szabályozása. Ha igen, akkor a tevékenység gyakorlását egy német telephellyel vagy német leányvállalattal rendelkező magyar vállalat csak akkor kezdheti meg, ha a vállalkozó bejegyzésre kerül a kamarai szakipari jegyzékbe (Handwerksrolle) A szakipari jegyzékbe történő bejegyzés feltétele rendszerint a német mestervizsga. Külföldi szakiparos általában nem rendelkezik német mestervizsgával, de más, az EU-n belül szerzett egyenértékű végzettség is elismerésre kerülhet. Amennyiben a magyar vállalat német telephely vagy leányvállalat nélkül végez szakipari tevékenységet Németországban a szolgáltatásnyújtás szabadsága alapján nem köteles - egy ideig - a bejegyzésre.

6. Diplomák és szakképesítések elismerése

A Magyarországon szerzett diplomákat és szakképesítéseket Németországban egy hivatalos eljárás folyamán el kell ismertetni. Az EU-ban jelenleg csak hét szakmát érint a kölcsönös elismerés (ápoló, szülésznő, orvos, fogorvos, gyógyszerész, építész, állatorvos). A többi szakma elismerése különböző feltételekhez kötött. 2016 Január 18 óta az Európai Szakmai Kártyával bizonyos szakmák elismerése egyszerűsített eljárásban lehetséges.

2018. március

Felelősségkizárás: A fenti információkat a legnagyobb gondossággal állítottuk össze és ellenőriztük. Az információk felhasználásából eredő esetleges károkért felelősséget nem vállalunk.